خبر

بزرگ‌ترین چک اتحادیه اروپا برای اوکراین

همزمان با کسری بودجه اوکراین در نتیجه افزایش هزینه‌های دفاعی و کاهش درآمدهای مالیاتی اوکراین ناشی از محاصره دریای سیاه، اتحادیه اروپا امروز با تایید ۲۰ گام اصلاحات اوکراین در حوزه‌های قضایی، انرژی و مبارزه با فساد، ۷.۹ میلیارد یورو کمک بودجه‌ای جدید به کی‌یف اختصاص داد. دو طرف تایید کردند که حمایت مالی سال ۲۰۲۶ نیز در صورت ادامه اصلاحات تضمین شده است.

به گزارش ایسنا، اتحادیه اروپا روز گذشته (دوشنبه) حمایت بودجه‌ای تازه‌ای به ارزش ۷.۹ میلیارد یورو (۸.۷ میلیارد دلار) را برای اوکراین تصویب کرد.

روزنامه کی‌یف ایندیپندنت این اقدام را پاداشی برای پیشرفت کی‌یف در چندین اصلاحات کلیدی توصیف کرده و گزارش داد: این بیشترین پرداخت یک‌باره‌ای است که این بلوک تاکنون انجام داده. این پرداخت در حالی انجام می‌شود که اوکراین به دلایلی از جمله کاهش درآمد مالیاتی ناشی از محاصره دریای سیاه توسط روسیه و افزایش هزینه‌های دفاع چه با حقوق سربازان، چه افزایش تولید پهپاد، یا افزایش هزینه‌های تحقیقاتی برای مقابله با پهپادها و موشک‌های بالستیک روسیه با کسری بودجه مواجه بود.

با وجود افزایش هزینه‌ها، اتحادیه اروپا و اوکراین توانستند تضمین کنند که حمایت مالی کافی برای سال ۲۰۲۶ در دسترس است، مشروط بر اینکه کی‌یف به اجرای اصلاحات ادامه دهد.

در بیانیه مطبوعاتی اعلام این حمایت مالی جدید از سوی شورای اروپا آمده است: «این پرداخت پس از انجام شدن بیش از ۲۰ گام هدفمند از سوی اوکراین انجام می‌شود که به اصلاحات مختلف در حوزه‌های کلیدی مربوط می‌شود.»

این اصلاحات عمدتا بر نظام قضایی، مبارزه با فساد و پول‌شویی، بخش‌های انرژی، کشاورزی و محیط زیست متمرکز بود.

از این بسته کمک مالی، حدود ۵ میلیارد یورو (۵.۵ میلیارد دلار) از وام ۹۰ میلیارد یورویی (۹۹ میلیارد دلاری) حمایت از اوکراین تامین می‌شود که در آوریل ۲۰۲۶ تصویب شد.

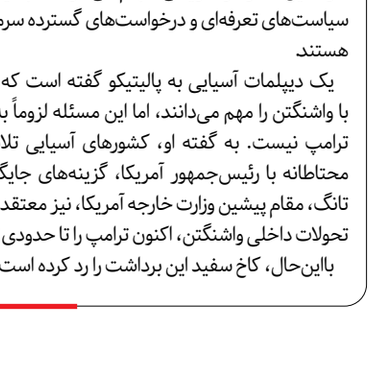
سرگئی کورتسکی، نخست‌وزیر اوکراین، در حساب کاربری خود در شبکه ایکس نوشت: «اوکراین با این بودجه، در سال جاری در مجموع ۱۳.۵۷ میلیارد یورو (۱۴.۹ میلیارد دلار) تحت برنامه تسهیلات اوکراین دریافت خواهد کرد. این حمایت حیاتی برای حفظ ثبات مالی اوکراین و برآورده کردن نیازهای اولویت‌دار دولت در شرایط جنگ تمام‌عیار است.»

۷.۹ میلیارد یورو آخرین قسط از کمک مالی اتحادیه اروپا به نام «تسهیلات اوکراین» است که کمک مالی را به صورت اقساطی به کی‌یف ارائه می‌دهد. این کمک مالی به تصویب اصلاحات از سوی اوکراین طبق برنامه زمانی مورد نیاز برای درخواست عضویت آن در اتحادیه اروپا گره خورده است.

علاوه بر این، انتظار می‌رود پرداخت‌های بیشتر از طریق تسهیلات اوکراین تا پایان سال ۲۰۲۷ و مطابق با مجموعه‌ای از مهلت‌های اصلاحی توافق‌شده میان بروکسل و کی‌یف انجام شود.

پس از آن، بودجه جدید اتحادیه اروپا اعمال خواهد شد که در حال حاضر میان کشورهای اتحادیه اروپا در حال مذاکره است و انتظار می‌رود شامل کمک مالی قابل‌توجهی به اوکراین باشد.

رهبران اتحادیه اروپا همچنین قرار است در نشست ۲۶ و ۲۷ نوامبر درباره وام اضافی ۴۵ میلیارد یورویی (۵۰ میلیارد دلاری) برای تخصیص به اوکراین گفت‌وگو کنند.

«ابتکار» از تلاش همسایگان برای پایان جنگ گزارش می‌دهد

طرح دوروزه برای صلح

گروه بین‌الملل - در شرایطی که تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به جنگ و کاهش تنش میان ایران و آمریکا همچنان با موانع جدی روبه‌روست، نشست وزیران امور خارجه سازمان همکاری اقتصادی اکو در اسلام‌آباد به فرصتی تازه برای طرح ابتکارهای منطقه‌ای تبدیل شده است. سفر سیدعباس عراقچی به پاکستان، دیدار با مقام‌های این کشور و استقبال اعلام‌شده اعضای اکو از پیشنهاد دوروزه تهران برای بازگشایی تنگه هرمز، نشان می‌دهد که کشورهای منطقه بیش از گذشته نگران پیامدهای ادامه بحران هستند. بااین‌حال، پرسش اصلی آن است که آیا حمایت سیاسی همسایگان می‌تواند به توافقی عملی میان تهران و واشنگتن منجر شود یا اختلافات موجود همچنان مانع خروج از بن‌بست خواهد بود؟ پاسخ این پرسش، نه‌تنها برای آینده روابط ایران و آمریکا، بلکه برای امنیت انرژی، تجارت منطقه‌ای و چشم‌انداز همکاری‌های اقتصادی کشورهای آسیایی اهمیت دارد.

پیشنهاد تازه ایران نسخه کوتاه‌شده طرحی است که پیش‌تر با جدول زمانی هفت‌روزه مطرح شده بود. بر اساس توضیحات، تهران آمادگی دارد در صورت اجرای تعهدات موردنظر خود از سوی آمریکا، شرایط بازگشایی تنگه هرمز را ظرف دو روز فراهم کند

اسلام‌آباد؛ میز تازه دیپلماسی

سی‌امین نشست وزیران امور خارجه سازمان همکاری اقتصادی اکو روز دوشنبه ۲۵ آبان در اسلام‌آباد برگزار شد. عراقچی پس از پایان نشست اعلام کرد که کشورهای عضو از طرح پیشنهادی دوروزه ایران استقبال کرده‌اند و امیدوارند اجرای آن به پایان کامل و دائمی جنگ در منطقه منجر شود.

او همچنین از بررسی موضوعاتی مانند همکاری‌های انرژی، انرژی‌های تجدیدپذیر، علوم و امنیت منطقه‌ای خبر داد. وضعیت غزه و ضرورت ارسال کمک‌های بشردوستانه نیز از دیگر محورهای گفت‌وگوها بود.

اهمیت این نشست در آن است که اکو، برخلاف بسیاری از مجامع سیاسی بین‌المللی، اساساً با هدف گسترش همکاری اقتصادی شکل گرفته است. بااین‌حال، تحولات اخیر نشان داده که امنیت و اقتصاد در منطقه تا چه اندازه به یکدیگر وابسته‌اند.

کشورهای عضو این سازمان، از ترکیه و پاکستان تا جمهوری‌های آسیای مرکزی، در مسیرهای تجاری و شبکه‌های انرژی با یکدیگر ارتباط دارند. بنابراین، ادامه اختلال در کشتیرانی و افزایش نااطمینانی اقتصادی می‌تواند منافع مشترک آنان را تحت تأثیر قرار دهد.

طرح دوروزه چه می‌گوید؟

پیشنهاد تازه ایران در واقع نسخه کوتاه‌شده طرحی است که پیش‌تر با جدول زمانی هفت‌روزه مطرح شده بود. بر اساس توضیحات منتشرشده از سوی مقام‌های ایرانی، تهران آمادگی دارد در صورت اجرای تعهدات موردنظر خود از سوی آمریکا، شرایط بازگشایی تنگه هرمز را ظرف دو روز فراهم کند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، از جمله مطالبات ایران می‌توان به آزادسازی دارایی‌های مسدودشده، کاهش یا رفع محدودیت‌های تحریمی و پایان محاصره دریایی بنادر کشور اشاره کرد.

در چارچوب پیشنهادی، قرار است اقدامات مورد توافق در مرحله نخست انجام شود و سپس شرایط بازگشت تردد عادی کشتی‌ها فراهم آید.

کوتاه شدن جدول زمانی از هفت روز به دو روز را می‌توان نشانه تلاش برای تسریع فرایند اعتمادسازی دانست. بااین‌حال، مسئله اصلی همچنان پابرجاست: چه کسی باید نخستین اقدام را انجام دهد و چه تضمینی برای اجرای تعهدات طرف مقابل وجود خواهد داشت؟

این اختلاف بر سر ترتیب اجرای تعهدات، پیش‌تر نیز از موانع مهم مذاکرات بوده است.

پاکستان؛ همسایه‌ای با نقش میانجی

هم‌زمان با نشست اکو، دیدار دوجانبه وزیران امور خارجه ایران و پاکستان نیز برگزار شد؛ دیداری که در شرایط کنونی، اهمیتی فراتر از مناسبات معمول همسایگی دارد. پاکستان در ماه‌های اخیر یکی از مسیرهای انتقال پیام و رایزنی برای کاهش اختلافات تهران و واشنگتن بوده است. موقعیت جغرافیایی، روابط سیاسی با ایران و ارتباطات دیپلماتیک با آمریکا، ظرفیت‌هایی برای ایفای نقش میانجی در اختیار اسلام‌آباد قرار داده است. از سوی دیگر، پاکستان خود از پیامدهای بی‌ثباتی منطقه‌ای آسیب می‌بیند. وابستگی به واردات انرژی، فشارهای اقتصادی و ضرورت حفظ امنیت مسیرهای تجاری، موجب شده پایان درگیری‌ها برای این کشور اهمیتی مستقیم داشته باشد. تأکید وزیر خارجه پاکستان بر اینکه آرامش منطقه‌ای شرط دستیابی به منافع مشترک است، در همین چارچوب قابل بررسی است.

البته نقش‌آفرینی پاکستان به معنای توانایی این کشور برای حل مستقل اختلافات نیست. میانجی‌ها می‌توانند زمینه گفت‌وگو را فراهم کنند، اما تصمیم نهایی درباره پذیرش شروط و اجرای تعهدات همچنان بر عهده تهران و واشنگتن خواهد بود.

قطر و اهمیت معادله هرمز

در کنار پاکستان، قطر نیز از بازیگران فعال در تلاش‌های دیپلماتیک اخیر بوده است. دوحه به دلیل ارتباط با طرف‌های مختلف و جایگاه مهم خود در بازار جهانی گاز، انگیزه قابل توجهی برای کاهش تنش در خلیج فارس دارد. تأکید نخست‌وزیر قطر بر نبود جایگزینی مناسب برای تنگه هرمز، بیانگر واقعیتی اقتصادی است که کشورهای منطقه با آن مواجه‌اند.

هرچند برخی صادرکنندگان انرژی از مسیرهای جایگزین و خطوط لوله برخوردارند، ظرفیت این مسیرها برای جبران کامل اختلال در تردد دریایی هرمز محدود است. ازاین‌رو، بازگشایی پایدار این آبراه فقط مطالبه شرکت‌های کشتیرانی نیست، بلکه با درآمدهای صادراتی، امنیت عرضه انرژی و ثبات بازارهای جهانی ارتباط دارد.

در چنین شرایطی، همکاری قطر و پاکستان می‌تواند به هماهنگی بیشتر میان کشورهای خواهان کاهش تنش کمک کند؛ هرچند موفقیت آن به توافق طرف‌های اصلی بحران وابسته خواهد بود.

اقتصاد منطقه در انتظار آرامش

یکی از ابعاد کمتر مورد توجه بحران کنونی، تأثیر آن بر آینده همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای است. سازمان اکو سال‌هاست اهدافی مانند تسهیل تجارت، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تقویت ارتباطات انرژی را دنبال می‌کند.

اما تحقق این اهداف در فضایی که مسیرهای تجاری با نااطمینانی امنیتی روبه‌رو هستند، دشوار خواهد بود. افزایش هزینه بیمه کشتی‌ها، اختلال در زنجیره تأمین و کاهش قابلیت پیش‌بینی بازارها، برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری و تجارت را پیچیده می‌کند.

برای ایران نیز این موضوع اهمیت ویژه‌ای دارد. گسترش همکاری با همسایگان و استفاده از ظرفیت‌های ترانزیتی کشور، زمانی می‌تواند نتایج اقتصادی گسترده‌تری داشته باشد که امنیت مسیرها و ثبات مناسبات تجاری تقویت شود.

بنابراین، حمایت اعضای اکو از کاهش تنش را می‌توان در کنار ملاحظات سیاسی، بازتاب نگرانی‌های مشترک اقتصادی آنان نیز دانست.

از استقبال سیاسی تا توافق عملی

با وجود اهمیت نشست اسلام‌آباد، باید میان حمایت دیپلماتیک کشورهای منطقه و پذیرش رسمی طرح از سوی آمریکا تفاوت قائل شد.

استقبال اعضای اکو می‌تواند به تقویت پشتوانه منطقه‌ای ابتکار ایران کمک کند، اما به‌تنهایی برای اجرای توافق کافی نیست.

برای عبور از مرحله اعلام مواضع، تعیین جدول زمانی روشن، مشخص شدن تعهدات متقابل، ایجاد سازوکار راستی‌آزمایی و توافق درباره نحوه رسیدگی به اختلافات احتمالی ضروری خواهد بود.

همچنین بازگشایی هرمز، هرچند می‌تواند گامی مهم در کاهش تنش باشد، لزوماً به معنای حل تمامی اختلافات ایران و آمریکا نیست. موضوع تحریم‌ها، برنامه هسته‌ای و ترتیبات امنیتی منطقه همچنان به گفت‌وگوهای جداگانه نیاز دارد.

آزمون ابتکار منطقه‌ای

تحولات اسلام‌آباد نشان می‌دهد که کشورهای منطقه در تلاش‌اند نقش فعال‌تری در مدیریت بحران ایفا کنند. این رویکرد می‌تواند فرصتی برای کاهش وابستگی روندهای دیپلماتیک به ابتکار قدرت‌های فرامنطقه‌ای فراهم آورد. بااین‌حال، موفقیت دیپلماسی منطقه‌ای به میزان هماهنگی میان بازیگران، واقع‌بینی درباره اختلافات و امکان تبدیل پیشنهادها به تعهدات اجرایی وابسته است. اکنون طرح دوروزه ایران در نقطه‌ای حساس قرار دارد؛ نقطه‌ای میان استقبال سیاسی و ضرورت تصمیم‌گیری عملی.

اگر طرف‌های درگیر بتوانند بر سر اقدامات متقابل و تضمین‌های اجرایی به تفاهم برسند، این ابتکار می‌تواند زمینه کاهش تنش و آغاز گفت‌وگوهای گسترده‌تر را فراهم کند. در غیر این صورت، خطر تداوم وضعیتی وجود دارد که هزینه‌های آن نه‌فقط بر دوش ایران و آمریکا، بلکه بر اقتصاد و امنیت کشورهای منطقه نیز سنگینی می‌کند.

نشست اسلام‌آباد بار دیگر نشان داد که خواست مشترک برای پایان بحران وجود دارد؛ اما فاصله میان اعلام حمایت و دستیابی به صلح پایدار، همچنان به تصمیم‌های دشوار سیاسی وابسته است.

همزمان با سفر فرستاده عربستان به لبنان بررسی شد

افزایش رقابت‌های منطقه‌ای برای نفوذ در لبنان

همزمانی سفر «یزید بن فرحان» فرستاده عربستان سعودی به بیروت، با سفر نواف سلام نخست‌وزیر لبنان به قطر و همچنین حضور بلال اردوغان فرزند رئیس‌جمهور ترکیه در بیروت، طرابلس و عکار، بار دیگر رقابت‌های منطقه‌ای بر سر نفوذ در لبنان را برجسته کرده است.

به گزارش الاخبار، این تحرکات دیپلماتیک در فاصله‌ای کوتاه، نشان‌دهنده افزایش توجه بازیگران منطقه‌ای به تحولات لبنان و تلاش برای تثبیت موقعیت خود در معادلات سیاسی این کشور است؛ رقابتی که اکنون عربستان، قطر و ترکیه را در کانون توجه قرار داده است.

یزید بن فرحان شامگاه شنبه، بدون اعلام قبلی، وارد بیروت شد. وی با همراهی فهد الدوسری سفیر عربستان در لبنان، برنامه دیدارهای خود را با ملاقات نواف سلام و حضور در ضیافت شام نخست‌وزیر آغاز کرد. او همچنین صبح یکشنبه با جوزف عون رئیس‌جمهور لبنان در کاخ بعبدا دیدار کرد. اگرچه جزئیات رسمی مذاکرات و دستور کار این سفر منتشر نشده، اما زمان‌بندی آن، به ویژه در شرایط افزایش تحرکات دیپلماتیک قطر و ترکیه، از اهمیت سیاسی برخوردار است. این سفر همچنین پس از چند ماه کاهش نسبی حضور بن فرحان در لبنان انجام شده و می‌تواند نشانه‌ای از تلاش ریاض برای حفظ نقش خود در تحولات این کشور باشد.

روزنامه «الاخبار» چاپ لبنان در ادامه گزارش خود نوشت: بازگشت «یزید بن فرحان» به بیروت در شرایطی صورت می‌گیرد که بحث‌هایی درباره احتمال بازنگری عربستان در نحوه مدیریت پرونده‌های منطقه‌ای، به ویژه پرونده لبنان، مطرح شده است.

به گزارش ایرنا، این روزنامه لبنانی پیش‌تر از احتمال تغییر در مأموریت یزید بن فرحان و کنار گذاشته شدن وی خبر داده بود. در همین ارتباط، یکی از سیاستمداران نزدیک به فرستاده سعودی گفت سفر اخیر او واکنشی به انتشار این گزارش‌ها و فضای ایجادشده پیرامون آینده مأموریتش بوده است.

این منبع همچنین با اشاره به تجربه پرونده ولید البخاری سفیر پیشین عربستان در لبنان نوشت ریاض در گذشته نیز به دلیل فشارهای رسانه‌ای و سیاسی در بیروت، تصمیم مربوط به فراخواندن وی را چندین بار به تعویق انداخته بود؛ چرا که مقام‌های سعودی تمایلی ندارند اقداماتشان به‌عنوان عقب‌نشینی در برابر فشارها تعبیر شود. در بخش دیگری از گزارش الأخبار، منابع آگاه تأکید کرده‌اند که سفر اخیر بن فرحان فاقد ابتکار سیاسی یا پیشنهاد جدید برای لبنان بوده است.

به گفته این منابع، فرستاده سعودی در روزهای پیش از سفر، به تماس برخی مقام‌های لبنانی که خواستار حمایت ریاض از مواضعشان در پرونده‌های اختلافی داخلی بودند، پاسخ نداده است.

پرونده انرژی و اختلافات مربوط به عدم مشارکت وزرای حزب «نیروهای لبنانی» در جلسات دولت، از جمله موضوعاتی بوده که برخی مقام‌های لبنانی برای جلب حمایت عربستان درباره آن‌ها رایزنی کرده‌اند.

بر اساس این گزارش، بن فرحان در پاسخ به این درخواست‌ها تأکید کرده است که ریاض قصد ورود به چنین اختلافات داخلی را ندارد و آمادگی اعمال فشار بر حزب «نیروهای لبنانی» را نیز ندارد؛ هرچند نارضایتی خود را از رویکرد این حزب در قبال دولت و رئیس‌جمهور لبنان ابراز کرده است.

در هر حال، تحولات اخیر نشان می‌دهد لبنان بار دیگر به عرصه رقابت دیپلماتیک و سیاسی قدرت‌های منطقه‌ای تبدیل شده است. افزایش تحرکات قطر و ترکیه در کنار بازگشت فرستاده سعودی به بیروت، بیانگر تلاش این بازیگران برای حفظ یا گسترش نفوذ خود در ساختار سیاسی لبنان است.

در چنین شرایطی، سفر بن فرحان را می‌توان تلاشی از سوی عربستان برای نمایش استمرار حضور و جلوگیری از تضعیف موقعیت خود در برابر تحرکات رقبای منطقه‌ای ارزیابی کرد؛ هرچند هنوز مشخص نیست این تحرکات تا چه اندازه بر معادلات داخلی لبنان و مناسبات میان جریان‌های سیاسی این کشور تأثیر خواهد گذاشت.

اخبار

گفت و گوی عراقچی با لاوروف

وزیر امور خارجه ایران روز دوشنبه در تماس تلفنی با سرگئی لاوروف در خصوص آخرین تلاش‌ها و ابتکارات سیاسی و دیپلماتیک با هدف حفظ صلح و امنیت منطقه و جهان گفتگو و رایزنی کرد.

براساس اطلاعیه وزارت امور خارجه کشورمان، سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران که برای شرکت در سی‌امین نشست وزرای خارجه سازمان همکاری اقتصادی (اکو) در اسلام آباد حضور دارد، ظهر امروز دوشنبه طی یک تماس تلفنی با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در خصوص آخرین تلاش‌ها و ابتکارات سیاسی و دیپلماتیک با هدف حفظ صلح و امنیت منطقه و جهان گفتگو و رایزنی کرد.

وزارت امور خارجه روسیه هم روز دوشنبه اعلام کرد که سرگئی لاوروف با وزیر امور خارجه ایران گفت‌وگوی تلفنی داشته است و طرفین در این گفتگو به بررسی راه‌های حل‌وفصل وضعیت در خاورمیانه‌پرداختند.

براساس گزارش ریا نووستی، این وزارتخانه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «در تاریخ ۱۶ نوامبر، سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه، گفت‌وگوی تلفنی‌ای با عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، داشت. وزرای امور خارجه درباره راه‌های حل‌وفصل بحران کنونی در خاورمیانه - که در پی تجاوزات بی‌دلیل ایالات متحده و اسرائیل علیه ایران ایجاد شده است - گفتگو کردند.»

تلگرام در عراق و اردن فیلتر شد

دولت‌های عراق و اردن روز دوشنبه ۲۵ آبان ۱۴۰۵ در تصمیم‌هایی جداگانه، از مسدودسازی پیام‌رسان تلگرام خبر دادند. مقام‌های دو کشور، حفظ امنیت ملی، مقابله با افراط‌گرایی و جلوگیری از جرایم سایبری را مهم‌ترین دلایل این اقدام عنوان کرده‌اند؛ تصمیمی که بار دیگر موضوع نظارت دولت‌ها بر شبکه‌های اجتماعی و محدودیت فعالیت پیام‌رسان‌های خارجی را در کانون توجه قرار داده است.

به گزارش رویترز، سازمان رسانه و ارتباطات عراق اعلام کرد که تلگرام به دلیل رعایت نکردن مقررات داخلی و خودداری از حذف محتوای مغایر با قوانین این کشور مسدود شده است.

این نهاد تأکید کرد که شرکت اداره‌کننده تلگرام باید برای مقابله با انتشار محتوای افراط‌گرایانه، تحریک به خشونت و نفرت‌پراکنی و همچنین جلوگیری از جرایم سایبری با نهادهای نظارتی عراق همکاری کند. مقام‌های عراقی برای رفع موارد تخلف و سامان‌دهی وضعیت حقوقی فعالیت این پیام‌رسان، مهلتی ۳۰روزه تعیین کرده‌اند.

عراق پیش‌تر نیز در اوت ۲۰۲۳ تلگرام را به دلیل نگرانی‌های امنیتی و انتشار اطلاعات شخصی شهروندان و نهادهای دولتی به‌طور موقت مسدود کرده بود، اما پس از مذاکرات با شرکت مربوط، محدودیت‌ها برداشته شد.

هم‌زمان، اداره امنیت عمومی اردن اعلام کرد که دسترسی به تلگرام در سراسر این کشور مسدود شده است.

به گزارش خبرگزاری رسمی اردن، پترا، مقام‌های امنیتی هدف از این اقدام را جلوگیری از سوءاستفاده از بسترهای دیجیتال برای تهدید، اخاذی، انتشار محتوای غیرقانونی و ترویج افراط‌گرایی عنوان کرده‌اند. این تصمیم در شرایطی اتخاذ شده که اردن طی هفته‌های اخیر شاهد حوادث امنیتی مرگباری بوده است. بااین‌حال، مقام‌های دو کشور از وجود هماهنگی مشترک میان بغداد و امان برای مسدودسازی تلگرام خبر نداده‌اند.

مسدودسازی هم‌زمان تلگرام در عراق و اردن نشان‌دهنده افزایش حساسیت دولت‌های منطقه نسبت به فعالیت پیام‌رسان‌های اینترنتی است. بااین‌حال، چنین تصمیم‌هایی پرسش‌هایی درباره تأثیر محدودیت‌های گسترده بر ارتباطات شهروندان و کسب‌وکارهای آنلاین نیز ایجاد می‌کند. اکنون مشخص نیست محدودیت‌های تازه تا چه زمانی ادامه خواهد داشت و آیا مذاکرات احتمالی با مدیران تلگرام می‌تواند زمینه رفع مسدودسازی را فراهم کند یا خیر.

برنامه‌ریزی رهبران منطقه برای گزینه‌های دوران پساترامپ

محاسبات تازه در شرق آسیا

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در آستانه سفر به آسیا برای شرکت در نشست‌های آسه‌آن و مجمع همکاری اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (اپک)، با شرایط سیاسی متفاوتی نسبت به گذشته روبه‌رو شده است. شکست جمهوری‌خواهان در انتخابات میان‌دوره‌ای، به ارزیابی برخی دیپلمات‌ها و مقام‌های پیشین آمریکایی، جایگاه او را در نگاه رهبران آسیایی تضعیف کرده و کشورهای منطقه را به بازنگری در نحوه تعامل با واشنگتن سوق داده است. در چنین فضایی، دولت‌های آسیایی ضمن حفظ روابط با آمریکا، بیش از گذشته به دوران پس از ترامپ و امکان تغییر سیاست‌های تجاری و امنیتی واشنگتن توجه می‌کنند.

به گزارش نشریه پالیتیکو، ترامپ قرار است ابتدا برای شرکت در نشست سالانه شرق آسیا به مانیل سفر کند و سپس برای حضور در اجلاس اپک راهی شنژن چین شود. این سفر در شرایطی انجام می‌شود که بسیاری از شرکای آسیایی آمریکا از سیاست‌های تعرفه‌ای و درخواست‌های گسترده سرمایه‌گذاری دولت ترامپ ناراضی هستند

یک دیپلمات آسیایی به پالیتیکو گفته است که رهبران منطقه همچنان روابط با واشنگتن را مهم می‌دانند، اما این مسئله لزوماً به معنای پیروی از سیاست‌های ترامپ نیست. به گفته او، کشورهای آسیایی تلاش خواهند کرد ضمن برخورد محتاطانه با رئیس‌جمهور آمریکا، گزینه‌های جایگزین خود را حفظ کنند. کورت تانگ، مقام پیشین وزارت خارجه آمریکا، نیز معتقد است رهبران آسیایی با توجه به تحولات داخلی واشنگتن، اکنون ترامپ را تا حدودی تضعیف‌شده ارزیابی می‌کنند. بااین‌حال، کاخ سفید این برداشت را رد کرده است. آنا کلی، سخنگوی کاخ سفید، تأکید کرده که ترامپ قدرت جهانی آمریکا را تقویت کرده و روابط واشنگتن با رهبران جهان را گسترش داده است. یکی از پیامدهای احتمالی تغییر موازنه سیاسی در واشنگتن، کاهش تمایل کشورهای آسیایی به امضای توافق‌های تازه با دولت ترامپ است. یک دیپلمات آسیایی مستقر در واشنگتن گفته است که کشور متبوعش ترجیح می‌دهد درباره برخی توافق‌های تجاری و سرمایه‌گذاری تا روی کار آمدن دولت جدید آمریکا در سال ۲۰۲۸ صبر کند. این رویکرد به‌ویژه در قبال درخواست‌های ترامپ برای سرمایه‌گذاری کشورهای آسیایی در پروژه‌های آمریکایی اهمیت دارد. واشنگتن از ژاپن و کره جنوبی خواسته است در طرح‌های زیرساختی و انرژی، از جمله پروژه چندمیلیارددلاری خط لوله گاز آلاسکا، مشارکت کنند.

در همین حال، دولت آمریکا معتقد است کره جنوبی تصمیم‌گیری درباره پروژه‌های مرتبط با تعهد سرمایه‌گذاری ۳۵۰ میلیارد دلاری خود را به تأخیر انداخته است.

به گزارش ایسنا، برخی تحلیلگران انتظار دارند در ادامه دوره ریاست‌جمهوری ترامپ، توافق‌های مستقیم میان شرکت‌ها و فعالان اقتصادی جایگاه بیشتری پیدا کنند و دولت‌های آسیایی از پذیرش تعهدات بلندمدت جدید خودداری کنند.

چین در انتظار دوران پس از ترامپ

دیدار پیش‌بینی‌شده ترامپ و شی جین‌پینگ در شنژن، از مهم‌ترین بخش‌های سفر آسیایی رئیس‌جمهور آمریکاست. به ارزیابی برخی کارشناسان، پکن با توجه به تحولات سیاسی واشنگتن، در حال بازنگری در محاسبات خود درباره آینده روابط دو کشور است. جاناتان سزین، تحلیلگر پیشین سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا و پژوهشگر مؤسسه بروکینگز، معتقد است مقام‌های چینی بیش از گذشته به دوران پس از ترامپ توجه دارند. به گفته او، پکن ممکن است با حفظ گفت‌وگو و ارائه وعده‌های محدود، وضعیت موجود را مدیریت کند، بدون آنکه برای حل اختلافات بنیادین اقتصادی و امنیتی با واشنگتن شتاب داشته باشد.

بااین‌حال، چین همچنان ناگزیر است با دولت کنونی آمریکا تعامل کند؛ زیرا تصمیم‌های واشنگتن درباره تعرفه‌ها، صادرات فناوری و مسائل امنیتی می‌تواند پیامدهای مستقیمی برای اقتصاد و سیاست خارجی پکن داشته باشد.

نگاه تازه به کنگره آمریکا

یکی دیگر از تغییرات مهم، افزایش توجه متحدان آسیایی به کنگره آمریکاست. سفارتخانه‌های کشورهای منطقه در واشنگتن خود را برای گسترش رایزنی با دموکرات‌هایی آماده می‌کنند که قرار است کنترل کنگره را در اختیار بگیرند.

هدف این رایزنی‌ها، بررسی امکان محدود کردن برخی سیاست‌های تجاری و خارجی ترامپ، از جمله تعرفه‌های تنبیهی و اختیارات رئیس‌جمهور در آغاز عملیات نظامی است. پایپر کمپبل، رئیس پیشین هیئت نمایندگی آمریکا در آسه‌آن، گفته است سیاست‌گذاران آسیایی به‌طور فزاینده درباره اختیارات کنگره و توانایی دموکرات‌ها برای مهار تصمیم‌های کاخ سفید پرسش می‌کنند. در همین چارچوب، برخی کشورها ممکن است اجرای تعهدات اقتصادی خود را به تعویق بیندازند تا چشم‌انداز سیاسی آمریکا روشن‌تر شود. با وجود این تحولات، مقام‌های پیشین آمریکایی تأکید دارند که نباید کاهش نفوذ سیاسی ترامپ را با از بین رفتن اختیارات اجرایی او یکسان دانست. رئیس‌جمهور آمریکا همچنان در حوزه سیاست خارجی، روابط امنیتی و مذاکرات تجاری از اختیارات قابل توجهی برخوردار است. به همین دلیل، کشورهای آسیایی در کنار افزایش ارتباط با کنگره، برای برگزاری دیدارهای دوجانبه با ترامپ و مقام‌های دولت او تلاش می‌کنند. در مجموع، سفر آسیایی ترامپ می‌تواند نشانه‌ای از تغییر تدریجی رفتار متحدان واشنگتن باشد؛ کشورهایی که ضمن حفظ مناسبات رسمی و امنیتی با آمریکا، در تصمیم‌های اقتصادی بلندمدت محتاط‌تر شده‌اند.

به نظر می‌رسد چالش اصلی ترامپ در این سفر، تنها دستیابی به توافق‌های تازه نیست، بلکه حفظ اعتماد شرکایی است که اکنون بیش از گذشته تحولات داخلی آمریکا و احتمال تغییر مسیر سیاست خارجی این کشور را در محاسبات خود لحاظ می‌کنند.